

(ร่าง)

กำหนดการการศึกษาดูงาน

คณะอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และผู้นำชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่น

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ - 4 มีนาคม 2559

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่น ในการดำเนินโครงการพัฒนา
2. เพื่อให้อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และผู้นำชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่น ได้เรียนรู้ต้นแบบ โครงการพัฒนาที่มีการบูรณาการด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เกิดการแลกเปลี่ยน ความรู้ และประสบการณ์และนำความรู้ต่างๆ ที่ได้รับมาไปประยุกต์ใช้ในดำเนินงานโครงการ พัฒนาในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส
3. เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนา

ผู้เข้าศึกษาดูงาน

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และผู้นำชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่น จำนวน 23 คน
2. ศ.ดร.กนก วงษ์ตระหง่าน

การเรียนรู้กระบวนการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงฯ

การพัฒนาขั้นอยู่รอด เป้าหมายการพัฒนาในขั้นนี้เน้นการแก้ปัญหาให้ชาวบ้านอยู่รอด จากการที่ไม่ มีกินหรือมีกินไม่พอ ให้มีข้าวกินตลอดปีและรายจ่ายลดลง ด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน อีกทั้งส่งเสริมการสร้าง อาชีพเพิ่มรายได้ผ่านการบริหารจัดการ กองทุน และไม่เกิดหนี้ใหม่ โรคติดต่อต่างๆ ได้รับการรักษาและควบคุม ชาวบ้านเข้าถึง สาธารณูปโภคพื้นฐาน

การพัฒนาขั้นพอเพียง เป้าหมายคือ ชุมชนมีรายได้ที่มั่นคง ปลอดภัยได้บางส่วนหรือทั้งหมด เข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพ และมีความรู้ในการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บและเข้าถึงการศึกษาที่ดี ด้วยการเปิด โอกาสทางเศรษฐกิจ เสริมศักยภาพชุมชน ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อ เพิ่มมูลค่าทรัพยากรและผลผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตรงความต้องการตลาด ผ่านกลไกการทำ ธุรกิจเพื่อสังคม

การพัฒนาขึ้นยั่งยืน เป้าหมายคือ ชุมชนปลอดภัย มีเงินออม เกิดการลงทุนในวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็กหรือจิ๋ว เกิดการรวมกลุ่มบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเองเป็นหรือพึ่งตนเองและพัฒนาตนเองได้ ชุมชนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากภายนอกชุมชน มีจิตสำนึกรักและปกป้องสิ่งแวดล้อม และมีความสุขตามอัตภาพ

กำหนดการ

วันจันทร์ที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559

เวลา 21:00 น. คณะเดินทางถึงโครงการพัฒนาดอยตุงฯ (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้าพักที่บ้านพักรับรอง

***คณะรับประทานอาหารเย็นระหว่างเดินทางมาโครงการพัฒนาดอยตุงฯ

วันอังคารที่ 1 มีนาคม 2559

เวลา 08:00 - 08:50 น. รับประทานอาหารเช้า ณ บ้านพักรับรอง

เวลา 08:50 - 09:00 น. เดินทางไปยังห้องประชุม VIP อาคารเอนกประสงค์

เวลา 09:00 - 10:00 น. เกริ่นภาพรวมการศึกษาดูงานพัฒนาขึ้นพอเพียงและยั่งยืนที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ โดย คุณณรงค์ อภิชัย ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชมศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาดอยตุงฯ

"การพัฒนาที่มีประสิทธิผลต้องเริ่ม จาก 'ข้อมูลจริง' และ 'การพัฒนาต้องวัดผลได้' โดยการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง"

รับประทานอาหารว่าง

เวลา 10:00 - 10:15 น. เดินทางไปยังแปลงป่าเศรษฐกิจ บริษัทนุติ จำกัด ไซต์ 1

เวลา 10:15 - 11:45 น. ศึกษาดูงานแปลงป่าเศรษฐกิจ บริษัทนุติ จำกัด ไซต์ 1

"บริษัทนุติ จำกัด ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 เป็นความร่วมมือกันเป็นของภาคเอกชน ดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง โดยเลือกพืชที่ผลผลิตมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง สามารถนำไปแปรรูปและ

เพิ่มมูลค่าได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้ให้คนดูแลในระยะยาว เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพา พืชเศรษฐกิจที่โครงการพัฒนาโดยตุงฯ เลือกมาส่งเสริมคือ กาแฟพันธุ์อาราบิก้า และแมคคาเดเมีย ปัจจุบันกลายเป็นต้นแบบของการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม"

เวลา 11:45 - 12:00 น. เดินทางไปยังศาลาลีลาวดี

เวลา 12:00 - 13:00 น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ ศาลาลีลาวดี

เวลา 13:00 - 13:30 น. เดินทางไปยังศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

เวลา 13:30 - 15:30 น. **ศึกษาดูงานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ**

"พัฒนาจากโรงฝึกอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นเพื่อสร้างงานสร้างรายได้สำหรับทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชาย มีการศึกษาหรืออ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ คนสูงอายุแต่ยังทำงานได้ หรือคนหนุ่มสาว โดยการต่อยอดความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นและเน้นการพัฒนา 'เพิ่มมูลค่า' ผลิตภัณฑ์งานมือต่างๆ ตลอด 'ห่วงโซ่มูลค่า' (Value Chain) อย่างครบวงจรด้วย 'เทคโนโลยีที่เหมาะสม' เพื่อให้เกิดเอกลักษณ์ได้รูปแบบและคุณภาพตามที่ 'ตลาดต้องการ' ปัจจุบันงานหัตถกรรมเป็นหนึ่งในหน่วยธุรกิจสำคัญที่นอกจากจะสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับชุมชนในโครงการพัฒนาโดยตุงฯ แล้วยังช่วยทำให้โครงการ 'สามารถเลี้ยงตนเอง' โดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณของรัฐหรือเงินบริจาค นอกจากนั้นความหลากหลายของกิจกรรมสร้างรายได้ยังเป็นการ 'กระจายความเสี่ยง' ความล้มเหลวทางธุรกิจของหน่วยธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งด้วย"

รับประทานอาหารว่าง

เวลา 15:30 - 16:00 น. เดินทางไปยังคอกแพะ โครงการเลี้ยงแพะพันธุ์เบงกอล ในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุงฯ

เวลา 16:00 - 17:00 น. **ศึกษาดูงานโครงการเลี้ยงแพะพันธุ์เบงกอล ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และมูลนิธิชัยพัฒนา**

เวลา 17:00 - 17:20 น. เดินทางไปยังหอแห่งแรงบันดาลใจ

เวลา 17:20 - 18:20 น. **ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ**

"เรื่องราวของราชสกุลมหิดล ผ่านพระราชจริยวัตร ปรัชญา และหลักการ
ทรงงานที่เรียบง่าย พระวิริยะอุตสาหะ ที่มุ่งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของ
คนไทย และสร้าง ประโยชน์สุขแก่แผ่นดิน ที่ต่างทรงเป็นแรงบันดาลใจให้
กันและกัน เพื่อให้คนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และเข้าใจ บทบาท
ของราชสกุลมหิดล ที่มีต่อคนไทยและแผ่นดิน อีกทั้งสร้างแรงบันดาลใจ
และจุดประกาย ให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมคติดี มุ่งมั่น ประพฤติดี ปฏิบัติดี เพื่อ
ประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป"

เวลา 18:20 - 18:30 น. เดินทางไปยังบ้านพักรับรอง

เวลา 18:30 - 19:30 น. รับประทานอาหารเย็น ณ บ้านพักรับรอง

เวลา 19:30 - 20:30 น. **สรุปบทเรียนการศึกษาดูงาน**

วันพุธที่ 2 มีนาคม 2559

เวลา 07:00 - 07:50 น. รับประทานอาหารเช้า ณ บ้านพักรับรอง

เวลา 07:50 - 08:00 น. เดินทางไปยังห้องประชุม VIP อาคารเอนกประสงค์

เวลา 08:00 - 08:45 น. **ฟังบรรยายสรุป “เรื่องการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่โครงการฯ จาก
ฝ่ายพัฒนาการศึกษา” โดย คุณศุภโชค ปิยะสันต์ ผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี**

เวลา 08:45 - 09:00 น. เดินทางไปยังโรงเรียนบ้านเขาแห่ย์พัฒนา

เวลา 09:00 - 10:00 น. **สังเกตการณ์การเรียนการสอนแบบ Montessori โรงเรียนบ้านเขา
แห่ย์พัฒนา**

เวลา 10:00 - 10:30 น. เดินทางไปยังโรงเรียนห้วยไร่สามัคคี

- เวลา 10.30 – 11.30 น. สังเกตการณ์การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านอาชีพ
โรงเรียนห้วยไร่สามัคคี
- เวลา 11.30 – 12.00 น. เดินทางไปยังโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
- เวลา 12:00 - 13:00 น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ ครวัตำหนัก
- เวลา 13:00 - 13:15 น. เดินทางไปยัง อบต.แม่ฟ้าหลวง
- เวลา 13:15 - 14:45 น. พุดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง
"ผู้บริหารคนรุ่นใหม่ของดอยตุง ที่เกิดจากการสร้างคน (อาสาสมัคร
คพต.พ.) ของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ตอนเริ่มต้นมี 144 คน ปัจจุบัน
อาสาสมัครเหล่านี้กลายเป็นผู้นำของชุมชนถึง 90% และได้แนะนำแนวทาง
พระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าไปใช้ในการบริหารจัดการในชุมชนของตนเอง"
รับประทานอาหารว่าง
- เวลา 14:45 - 15:00 น. เดินทางไปยังโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
- เวลา 15:00 - 16:00 น. ฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง และ
โครงการขยายผลของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ ทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศ โดย คุณณรงค์ อภิชัย ผู้อำนวยการฝ่าย
ปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
- เวลา 16:00 – 18:00 น. เยี่ยมชมพระตำหนักดอยตุง
"ในอดีต พระตำหนักดอยตุงเป็นที่ประทับและที่ทรงงานของสมเด็จพระเจ้า เพื่อ
พระองค์จะได้สังเกตและทำงานพัฒนาอย่างใกล้ชิด 'บ้านที่ดอยตุง' เกิดจาก
พระราชกระแสรับสั่ง 'ถ้าไม่มีโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ฉันจะไม่สร้างบ้าน
อยู่ที่นี่' พระตำหนักดอยตุงจึงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเรียบง่ายและการ
ทรงงานหนักเพื่อ พสกนิกรของพระองค์"
- ชมสวนแม่ฟ้าหลวง
"สวนไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวแห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักที่ช่วย
สร้างงานและรายได้ให้ดอยตุง ทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะอาชีพที่หลากหลาย

ตั้งแต่การท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และโรงเพาะปลูก ซึ่งทักษะและ
รายได้เหล่านี้ถือเป็นการสร้างพลังให้ชุมชน เปลี่ยนอาชีพให้ชาวบ้านหลาย
คนจากแรงงานรับจ้างเป็นเจ้าของกิจการ"

พักผ่อนตามอัธยาศัย

เวลา 18:30 - 19:30 น. รับประทานอาหารเย็น ณ บ้านพักรับรอง

วันพฤหัสบดีที่ 3 มีนาคม 2559

เวลา 07:00 - 07:50 น. รับประทานอาหารเช้า ณ บ้านรับรอง

เวลา 07:50 - 08:00 น. เดินทางไปยังห้องประชุม VIP อาคารเอนกประสงค์

เวลา 08:00 - 12:00 น. **Workshop ผลการศึกษาดูงาน และการนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่**

(รับประทานอาหารว่าง หน้าห้อง VIP เวลา 10.00 น.)

เวลา 12:00 - 13:00 น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ ครุฑดำหนัก

เวลา 13:00 - 18:00 น. **Workshop ผลการศึกษาดูงานและการนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ (ต่อ)**

(รับประทานอาหารว่าง หน้าห้อง VIP เวลา 15.00 น.)

เวลา 18:20 - 18:30 น. เดินทางไปยังบ้านพักรับรอง

เวลา 18:30 - 19:30 น. รับประทานอาหารเย็น ณ บ้านรับรอง

วันศุกร์ที่ 4 มีนาคม 2559

เวลา 06:00 - 07:00 น. รับประทานอาหารเช้า เช็คเอาท์

เวลา 07:00 - 12:00 น. ออกเดินทางไปยังท่าอากาศยานนานาชาติ จ.เชียงใหม่